

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

17 martie 2016*

„Trimitere preliminară — Procedură preliminară de urgență — Regulamentul (UE) nr. 604/2013 — Criterii și mecanisme de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională — Articolul 3 alineatul (3) — Dreptul statelor membre de a trimite un solicitant către o țară terță sigură — Articolul 18 — Obligațiile statului membru responsabil de examinarea cererii în cazul reprimirii solicitantului — Directiva 2013/32/UE — Proceduri comune de acordare și retragere a protecției internaționale — Examinarea unei cereri de protecție internațională”

În cauza C-695/15 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (Tribunalul Administrativ și pentru Litigii de Muncă din Debrețin, Ungaria), prin decizia din 18 decembrie 2015, primită de Curte la 23 decembrie 2015, în procedura

Shiraz Baig Mirza

împotriva

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, domniile C. Lycourgos, E. Juhász și C. Vajda (raportor) și doamna K. Jürimäe, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott

grefier: domnul I. Illéssy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 22 februarie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Mirza, de R. Miskolczi, de B. Pohárnok, de T. Fazekas și de G. Gyöző, ügyvédek;
- pentru Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, de Á. Szép, în calitate de agent;
- pentru guvernul maghiar, de Z. Fehér și de G. Koós, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de J. Möller și de T. Henze, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: maghiara.

- pentru guvernul olandez, de M. de Ree, în calitate de agent;
 - pentru Comisia Europeană, de M. Condou-Durande și de A. Tokár, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 martie 2016,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (3) și a articolului 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (JO L 180, p. 31, denumit în continuare „Regulamentul Dublin III”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Mirza și Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (Oficiul pentru Imigrație și Cetățenie, denumit în continuare „Oficiul”), în legătură cu decizia acestuia din urmă, pe de o parte, de a respinge ca inadmisibilă cererea de protecție internațională formulată de domnul Mirza și, pe de altă parte, de a-l îndepărta de pe teritoriul Ungariei.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul Dublin III

- 3 Considerentul (12) al Regulamentului Dublin III are următorul cuprins:
„Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale [(JO L 180, p. 60)] ar trebui să se aplice în completarea și fără a aduce atingere dispozițiilor referitoare la garanțiile procedurale reglementate în temeiul prezentului regulament, sub rezerva limitărilor în aplicarea directivei respective.”
- 4 Articolul 1 din acest regulament definește obiectul regulamentului menționat după cum urmează:
„Prezentul regulament stabilește criteriile și mecanismele de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (denumit în continuare «statul membru responsabil».)”
- 5 Articolul 3 din același regulament, intitulat „Accesul la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională”, prevede:
„(1) Statele membre examinează orice cerere de protecție internațională prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid pe teritoriul oricăruia dintre ele, inclusiv la frontieră sau în zonele de tranzit. Cererea este examinată de un singur stat membru și anume acela pe care criteriile stabilite de capitolul III îl desemnează responsabil.

(2) Atunci când niciun stat membru responsabil nu poate fi desemnat pe baza criteriilor menționate în prezentul regulament, primul stat membru în care a fost prezentată cererea de azil este responsabil de examinarea acesteia.

Atunci când este imposibilă transferarea solicitantului către statul membru desemnat inițial drept responsabil, pentru că există temeuri substanțiale de a crede că în acel stat membru există deficiențe sistemice ale procedurii de azil și ale condițiilor de primire a solicitanților care duc la un risc de tratament inuman sau degradant în sensul articolului 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil continuă examinarea criteriilor stabilite la capitolul III, pentru a determina dacă alt stat membru poate fi desemnat drept responsabil.

Atunci când transferul nu poate fi efectuat în temeiul prezentului alineat către unul dintre statele membre desemnate pe baza criteriilor stabilite la capitolul III și nici către primul stat membru în care a fost prezentată cererea, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil devine statul membru responsabil.

(3) Orice stat membru își rezervă dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură, sub rezerva normelor și garanțiilor prevăzute în Directiva [2013/32].”

- 6 Articolul 7 din Regulamentul Dublin III, intitulat „Ierarhizarea criteriilor”, prevede, la alineatul (2), următoarele:

„Statul membru responsabil în conformitate cu criteriile stabilite în acest capitol este determinat pe baza situației existente în momentul în care solicitantul a prezentat prima oară cererea sa de protecție internațională unui stat membru.”

- 7 Articolul 18 din acest regulament, intitulat „Obligațiile statului membru responsabil”, are următorul cuprins:

„(1) Statul membru responsabil în conformitate cu prezentul regulament este obligat să:

[...]

- (c) reprimească, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care și-a retras cererea aflată în curs de examinare și care a depus o cerere în alt stat membru [sau care se află, fără a deține un permis de ședere, pe teritoriul unui alt stat membru];

[...]

(2) [...]

În cazurile care intră în domeniul de aplicare al alineatului (1) litera (c), atunci când statul membru responsabil a întrerupt examinarea unei cereri în urma retragerii acesteia de către solicitant înainte de adoptarea unei decizii pe fond în primă instanță, acel stat membru asigură dreptul solicitantului de a solicita ca examinarea cererii sale să fie finalizată sau de a prezenta o nouă cerere de protecție internațională care să nu fie tratată ca o cerere ulterioară astfel cum este prevăzută în Directiva [2013/32]. În aceste cazuri, statele membre se asigură că examinarea cererii este finalizată.

[...]”

- 8 Articolul 26 din regulamentul menționat, intitulat „Notificarea unei decizii de transfer”, prevede, la alineatul (1), următoarele:

„Atunci când statul membru solicitat acceptă să preia sau să reprimească solicitantul sau altă persoană menționată la articolul 18 alineatul (1) litera (c) sau (d), statul membru solicitant notifică persoanei în cauză decizia de a o transfera către statul membru responsabil și, după caz, decizia de a nu examina cererea acesteia de protecție internațională. În cazul în care un consilier juridic sau un consilier de alt tip reprezintă persoana în cauză, statele membre pot opta ca decizia să fie notificată consilierului respectiv în locul persoanei în cauză și, după caz, să comunice decizia persoanei în cauză.”

- 9 Articolul 27 din același regulament, intitulat „Căi de atac”, prevede, la alineatul (1), următoarele:

„Solicitantul sau altă persoană menționată la articolul 18 alineatul (1) litera (c) sau (d) are dreptul la o cale eficientă de atac, sub forma unui apel sau unei revizuirii, în fapt și în drept, împotriva unei decizii de transfer în fața unei instanțe naționale.”

Directiva 2013/32

- 10 Articolul 28 din Directiva 2013/32, intitulat „Procedura în cazul retragerii implicite a cererii sau al renunțării implicite la aceasta”, prevede, la alineatele (1) și (2), următoarele:

„(1) În cazul în care există motive serioase să se considere că un solicitant și-a retras implicit cererea sau că a renunțat implicit la aceasta, statele membre iau măsuri pentru ca autoritatea decizională să adopte o decizie fie în sensul încetării examinării, fie, cu condiția ca autoritatea decizională să considere cererea nefondată pe baza unei examinări corespunzătoare a fondului acesteia în conformitate cu articolul 4 din Directiva 2011/95/UE [a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO L 337, p. 9)], al respingerii cererii.

Statele membre pot prezuma că solicitantul și-a retras implicit cererea de protecție internațională sau a renunțat implicit la aceasta, în special atunci când se stabilește că:

[...]

- (b) solicitantul a fugit sau a părăsit fără permisiune locul în care locuia sau era reținut, fără a contacta autoritatea competentă într-un termen rezonabil, sau nu s-a conformat într-un termen rezonabil obligației de a se prezenta la autorități în mod regulat și altor obligații de comunicare, cu excepția cazului în care solicitantul demonstrează că acest lucru s-a datorat unor circumstanțe pe care nu le putea controla.

În scopul punerii în aplicare a prezentelor dispoziții, statele membre pot stabili termene sau orientări.

(2) Statele membre se asigură că solicitantul care se prezintă din nou la autoritatea competentă după adoptarea deciziei de încetare menționate la alineatul (1) din prezentul articol are dreptul să solicite redeschiderea cazului său sau are dreptul să depună o nouă cerere care să nu facă obiectul procedurii prevăzute la articolele 40 și 41.

[...]

Statele membre pot permite autorității decizionale să reia examinarea din stadiul în care a fost întreruptă.”

11 Articolul 33 din Directiva 2013/32, intitulat „Cereri inadmisibile”, prevede:

„(1) În afara cazurilor în care o cerere nu este examinată în conformitate cu Regulamentul [Dublin III], statele membre nu au obligația de a verifica dacă solicitantul îndeplinește condițiile cerute pentru a obține protecție internațională în conformitate cu Directiva [2011/95], în cazul în care cererea este considerată inadmisibilă în temeiul prezentului articol.

(2) Statele membre pot considera o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă numai în cazul în care:

[...]

(c) o țară care nu este stat membru este considerată ca țară terță sigură pentru solicitant, în temeiul articolului 38;

[...]”

12 Articolul 38 din această directivă, intitulat „Conceptul de țară terță sigură”, prevede, la alineatele (2) și (5), următoarele:

„(2) Aplicarea conceptului de țară terță sigură se supune normelor prevăzute de dreptul intern, inclusiv:

(a) norme[lor] care prevăd necesitatea existenței unei legături între solicitant și țara terță în cauză în baza căreia ar fi rezonabil ca persoana respectivă să se ducă în țara respectivă;

(b) normelor privind metodologia prin care autoritățile competente se asigură că unei anumite țări sau unui anumit solicitant i se poate aplica conceptul de țară terță sigură. Această metodologie include examinarea de la caz la caz a siguranței țării pentru un anumit solicitant și/sau desemnarea de către statul membru a țărilor considerate, în general, sigure;

(c) normelor conforme cu dreptul internațional, care permit o examinare individuală pentru a stabili dacă respectiva țară terță este sigură pentru un anumit solicitant, ceea ce, cel puțin, permite solicitantului să conteste aplicarea conceptului de țară terță sigură pe motivul că țara terță nu este sigură în situația sa personală. De asemenea, solicitantului i se permite să conteste existența unei legături între el și țara terță în conformitate cu litera (a).

[...]

(5) Statele membre informează periodic Comisia despre țările cărora li se aplică acest concept în conformitate cu dispozițiile prezentului articol.”

13 Articolul 39 din directiva menționată, intitulat „Conceptul de țară terță europeană sigură”, prevede, la alineatele (1)-(3) și (7), următoarele:

„(1) Statele membre pot prevedea ca nicio examinare sau nicio examinare completă a cererii de protecție internațională și a siguranței solicitantului în situația sa personală, în conformitate cu capitolul II, să nu aibă loc în cazurile în care o autoritate competentă a stabilit, pe baza elementelor de fapt, că solicitantul încearcă să intre sau a intrat ilegal pe teritoriul său venind dintr-o țară terță sigură în conformitate cu alineatul (2).

(2) O țară terță poate fi considerată ca țară terță sigură în sensul alineatului (1) numai în cazul în care:

(a) a ratificat și respectă dispozițiile Convenției de la Geneva fără niciun fel de limitări geografice;

- (b) dispune de o procedură de azil prevăzută prin lege și
 - (c) a ratificat Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și respectă dispozițiile acesteia, inclusiv standardele cu privire la căile de atac efective.
- (3) Solicitantului i se permite să conteste aplicarea conceptului de țară terță europeană sigură pe motiv că țara terță în cauză nu este sigură în situația sa personală.

[...]

(7) Statele membre informează periodic Comisia cu privire la țările cărora li se aplică acest concept în conformitate cu prezentul articol.”

- 14 Articolul 46 din Directiva 2013/32, intitulat „Dreptul la o cale de atac efectivă”, prevede, la alineatele (1) și (3), următoarele:

„(1) Statele membre se asigură că solicitanții de protecție internațională au dreptul la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești, împotriva:

- (a) unei decizii luate cu privire la cererea lor de protecție internațională, inclusiv o decizie:

[...]

- (ii) de a considera inadmisibilă o cerere în temeiul articolului 33 alineatul (2);

[...]

- (iv) de a nu efectua o examinare în temeiul articolului 39;

[...]

(3) Pentru a se conforma alineatului (1), statele membre se asigură că o cale de atac efectivă prevede examinarea deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept, inclusiv, după caz, o examinare a necesităților de protecție internațională în temeiul Directivei [2011/95], cel puțin în cazul procedurilor privind căile de atac în fața unei instanțe de fond.”

Dreptul maghiar

Legea privind dreptul de azil

- 15 Articolul 2 din Legea nr. LXXX din 2007 privind dreptul de azil (menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény, *Magyar Közlöny* 2007/83, denumită în continuare „Legea privind dreptul de azil”) are următorul cuprins:

„În temeiul prezentei legi:

[...]

- i) țară terță sigură înseamnă țara în privința căreia autoritatea competentă în materie de azil are certitudinea că solicitantul de protecție internațională va fi tratat, în acea țară, în conformitate cu următoarele principii:
 - ia) viața și libertatea sa nu sunt amenințate din motive de rasă, religie, cetățenie, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice și nu există un risc de vătămare gravă;
 - ib) principiul nereturnării este respectat în conformitate cu Convenția de la Geneva;
 - ic) interdicția, prevăzută de dreptul internațional, de a lua măsuri de îndepărtare către o țară în care solicitantul ar risca să i se aplice tratamentele prevăzute la articolul XIV alineatul (2) din Legea fundamentală [(Alaptörvény)], este recunoscută și aplicată și
 - id) există posibilitatea de a solicita recunoașterea statutului de refugiat și, în cazul în care se acordă acest statut, de a beneficia de protecție în conformitate cu Convenția de la Geneva.

[...]"

- 16 Potrivit articolului 45 alineatul (5) din Legea privind dreptul de azil:

„Atunci când principiul nereturnării prevăzut la alineatele (1) și (2) de mai sus nu se aplică, autoritatea competentă în materie de azil, în decizia sa de respingere a cererii de azil, dispune, pe de o parte, retragerea autorizației de ședere eliberată în scop umanitar și, pe de altă parte – în cazul în care șederea resortisantului străin pe teritoriul Ungariei nu este autorizată printr-un alt titlu –, măsuri pentru returnarea și îndepărtarea resortisantului străin, în temeiul Legii nr. II din 2007 privind intrarea și șederea resortisanților din țări terțe [(2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról)], și stabilește durata interdicției de intrare și de ședere.”

- 17 Articolul 51 alineatele (1), (2) și (4) din Legea privind dreptul de azil prevede:

„(1) În cazul în care condițiile de aplicare a Regulamentelor Dublin nu sunt îndeplinite, autoritatea competentă în materie de azil se pronunță cu privire la problema admisibilității cererii și cu privire la aspectul dacă sunt îndeplinite condițiile pentru a se pronunța asupra obiectului cererii în cadrul unei proceduri accelerate.

(2) Cererea este inadmisibilă în cazul în care:

[...]

- e) există, în ceea ce privește solicitantul, o țară terță care poate fi considerată o țară terță sigură în privința sa.

[...]

(4) Cererea poate fi declarată inadmisibilă în temeiul alineatului (2) litera e) de mai sus numai în cazul în care solicitantul:

- a) a locuit într-o țară terță sigură și ar fi avut posibilitatea, în acea țară, de a solicita o protecție eficace în conformitate cu dispozițiile articolului 2 litera i);
- b) a tranzitat pe teritoriul unei astfel de țări și ar fi avut posibilitatea, în țara respectivă, să solicite o protecție eficace în conformitate cu dispozițiile articolului 2 litera i);

- c) are legături de rudenie cu persoane care se află într-o asemenea țară și poate intra pe teritoriul acesteia sau în cazul în care
- d) o țară terță sigură solicită extrădarea solicitantului.”

18 Articolul 53 din Legea privind dreptul de azil are următorul cuprins:

„(1) Autoritatea competentă în materie de azil respinge cererea prin ordonanță în cazul în care constată îndeplinirea uneia dintre condițiile prevăzute la articolul 51 alineatul (2).

(2) Deciziile de respingere pronunțate ca urmare a inadmisibilității cererii sau ca rezultat al unei proceduri accelerate pot face obiectul unei revizuri jurisdicționale. Introducerea unei cereri de revizuire nu are – cu excepția cazului deciziilor pronunțate în temeiul articolului 51 alineatul (2) litera e) și al articolului 51 alineatul (7) litera h) – efect suspensiv în ceea ce privește executarea deciziei.

[...]

(5) Instanța sesizată cu o astfel de cerere nu poate modifica decizia autorității competente în materie de azil; aceasta anulează o decizie administrativă care a fost pronunțată cu încălcarea normelor de drept – cu excepția situației în care este vorba despre norme procedurale a căror încălcare nu are incidență asupra fondului cauzei – și, în măsura în care este necesar, obligă autoritatea competentă în materie de azil să efectueze o nouă procedură. Decizia jurisdicțională prin care se finalizează procedura nu poate face obiectul unei căi de atac.”

Decretul guvernamental din 21 iulie 2015

19 Potrivit articolului 2 din Decretul guvernamental 191/2015 (VII. 21.) privind determinarea, la nivel național, a țărilor de origine calificate drept sigure și a țărilor terțe sigure [191/2015. (VII. 21.) Kormányrendelet a nemzeti szinten biztonságosnak nyilvánított származási országok és biztonságos harmadik országok meghatározásáról] din 21 iulie 2015 (denumit în continuare „Decretul guvernamental din 21 iulie 2015”):

„Se consideră țări terțe sigure în sensul articolului 2 litera i) din Legea privind dreptul de azil statele membre ale Uniunii Europene și statele candidate la aderarea la Uniunea Europeană – cu excepția Turciei –, statele membre ale Spațiului Economic European și statele din cadrul Statelor Unite ale Americii care nu aplică pedeapsa cu moartea, precum și:

1. Elveția,
2. Bosnia și Herțegovina,
3. Kosovo,
4. Canada,
5. Australia,
6. Noua Zeelandă.”

20 Articolul 3 alineatul (2) din Decretul guvernamental din 21 iulie 2015 prevede:

„În cazul în care un solicitant de azil a locuit pe teritoriul uneia dintre țările terțe calificate drept sigure conform listei Uniunii Europene de țări terțe sigure sau articolului 2 din prezentul decret guvernamental ori a tranzitat pe teritoriul uneia dintre aceste țări, acesta poate demonstra, în cadrul procedurii de azil prevăzute în Legea privind dreptul de azil, că, în cazul său special, nu avea posibilitatea de a beneficia în acea țară de o protecție eficientă în sensul articolului 2 litera i) din Legea privind dreptul de azil.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 21 Domnul Mirza, un resortisant pakistanez, a intrat ilegal pe teritoriul maghiar, venind din Serbia, în luna august 2015. Acesta a introdus, la 7 august 2015, o primă cerere de protecție internațională în Ungaria. În cursul procedurii care a fost inițiată ca urmare a cererii sale, domnul Mirza a părăsit locul de ședere care îi fusese atribuit. Prin decizia din 9 octombrie 2015, Oficiul a încheiat examinarea acestei cereri, pe care a considerat-o, conform articolului 28 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2013/32, ca fiind retrasă în mod implicit.
- 22 Ulterior, domnul Mirza a fost reținut în Republica Cehă în timp ce încerca să ajungă în Austria. Autoritățile cehe au solicitat Ungariei să reprimească persoana interesată, cerere căreia Ungaria i-a dat curs, conform articolului 18 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul Dublin III.
- 23 Potrivit instanței de trimitere, din actele de procedură care i-au fost prezentate nu reiese că, în cadrul procedurii de reprimire, autoritățile cehe fuseseră informate în legătură cu reglementarea maghiară sau cu practica autorităților maghiare potrivit căreia cererea de protecție internațională a domnului Mirza urma să facă obiectul unei examinări prealabile a admisibilității care putea conduce, din cauza faptului că Republica Serbia, în calitate de stat candidat la aderarea la Uniune, figura pe lista țărilor terțe sigure stabilită de reglementarea maghiară, la trimiterea persoanei interesate în Serbia fără examinarea pe fond a cererii sale.
- 24 După reprimirea sa în Ungaria, domnul Mirza a prezentat, la 2 noiembrie 2015, o a doua cerere de protecție internațională în Ungaria.
- 25 Ca urmare a acestei cereri, a fost inițiată o a doua procedură de acordare a protecției internaționale, pe durata căreia persoana interesată a fost plasată în detenție.
- 26 Domnul Mirza a fost ascultat în cadrul acestei a doua proceduri la 2 noiembrie 2015. În cursul acestei audieri, Oficiul a atras atenția persoanei interesate cu privire la faptul că cererea sa de protecție internațională putea fi respinsă ca inadmisibilă, cu excepția cazului în care demonstra că, ținând seama de situația sa particulară, Republica Serbia nu constituia o țară terță sigură în privința sa. Persoana interesată a declarat în răspunsul său că nu era în siguranță în acest stat.
- 27 În decizia sa din 19 noiembrie 2015, Oficiul a respins cererea domnului Mirza ca inadmisibilă, pentru motivul că, în ceea ce privește persoana interesată, există o țară terță sigură, și anume Serbia, care a fost calificată drept țară terță sigură prin articolul 2 din Decretul guvernamental din 21 iulie 2015. Conform deciziei Oficiului, persoana interesată ar fi putut să demonstreze că, în cazul său particular, Serbia nu constituia o țară terță sigură, dar nu a făcut acest lucru. În această decizie, Oficiul a dispus măsuri de returnare și de îndepărtare a persoanei interesate.
- 28 Domnul Mirza a introdus o acțiune împotriva deciziei menționate la instanța de trimitere, subliniind că nu dorea să fie returnat în Serbia, unde nu ar fi în siguranță.

29 În aceste împrejurări, Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (Tribunalul Administrativ și de Muncă din Debrețin) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul [Dublin III] trebuie interpretat în sensul că

- a) statele membre își pot exercita dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură numai înaintea determinării statului membru responsabil sau acestea își pot exercita dreptul respectiv și după această determinare?
- b) Răspunsul la întrebarea de mai sus este diferit în cazul în care statul membru constată că este statul responsabil nu în momentul în care cererea este prezentată pentru prima dată la autoritățile sale, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III și cu capitolul III din regulamentul menționat, ci în momentul în care primește solicitantul care provine din alt stat membru în urma unei cereri de transfer sau de reprimire, în aplicarea capitolelor V și VI din Regulamentul Dublin III?

2) În cazul în care, potrivit interpretării date de Curte ca răspuns la prima întrebare, dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură poate fi exercitat și în urma unui transfer efectuat în aplicarea procedurii prevăzute în Regulamentul Dublin III:

Articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III poate fi interpretat în sensul că statele membre își pot exercita acest drept și în cazul în care statul membru care efectuează transferul nu a fost informat, în cursul procedurii prevăzute de Regulamentul Dublin III, cu privire la reglementarea națională precisă referitoare la exercitarea acestui drept sau cu privire la practica aplicată de autoritățile naționale?

3) Articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III poate fi interpretat în sensul că, în cazul unui solicitant care a fost reprimat în temeiul articolului 18 [alineatul (1)] litera (c) din regulamentul menționat, procedura trebuie continuată din stadiul în care a fost întreruptă cu ocazia procedurii anterioare?”

Cu privire la procedura de urgență

30 Instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții.

31 Această instanță și-a motivat cererea arătând printre altele că domnul Mirza făcea obiectul, până la data de 1 ianuarie 2016, al unei măsuri de detenție în cadrul procedurii de solicitare a protecției internaționale în discuție în litigiul principal, măsură care putea fi reînnoită de instanța națională competentă în materie.

32 Pe de altă parte, la 6 ianuarie 2016, instanța de trimitere, ca răspuns la o cerere a Curții, a informat-o cu privire la reînnoirea măsurii menționate până la data deciziei definitive privind cererea de protecție internațională a domnului Mirza sau, în lipsa unei asemenea decizii la 1 martie 2016, până la această dată. În plus, din informațiile comunicate Curții de instanța de trimitere rezultă că, după 1 martie 2016, măsura detenției putea fi prelungită încă o dată pentru o durată de 60 de zile, în limita unei durate totale de detenție de șase luni.

33 Trebuie arătat, în primul rând, că prezenta trimitere preliminară privește interpretarea Regulamentului Dublin III, care se încadrează în domeniile vizate în titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, referitoare la spațiul de libertate, securitate și justiție. Prin urmare, ea poate fi judecată potrivit procedurii preliminare de urgență.

- 34 În al doilea rând, în ceea ce privește criteriul urgenței, potrivit jurisprudenței Curții, trebuie să se ia în considerare împrejurarea că persoana vizată în cauza principală este în prezent lipsită de libertate și că menținerea sa în detenție depinde de soluționarea litigiului principal (a se vedea în acest sens Hotărârea Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, punctul 24). Pe de altă parte, situația persoanei vizate trebuie să fie apreciată astfel cum se prezintă la data examinării cererii prin care se urmărește obținerea judecării trimiterii preliminare potrivit procedurii de urgență (a se vedea în acest sens Hotărârea N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 40).
- 35 În speță, pe de o parte, este cert că, la acea dată, domnul Mirza era lipsit de libertate. Trebuie arătat, pe de altă parte, că menținerea în detenție a persoanei interesate depinde de soluționarea cauzei principale, care are ca obiect legalitatea respingerii cererii de protecție internațională a domnului Mirza. Astfel, rezultă din explicațiile furnizate de instanța de trimitere că măsura detenției aplicată domnului Mirza a fost dispusă în cadrul procedurii de examinare a acestei cereri.
- 36 În aceste condiții, Camera a patra a Curții a decis, la 11 ianuarie 2016, la propunerea judecătorului raportor, după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere privind judecarea prezentei trimiteri preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 37 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III trebuie interpretat în sensul că dreptul de a trimite un solicitant de protecție internațională către o țară terță sigură poate fi exercitat de un stat membru și după ce acesta a admis că este responsabil, în aplicarea acestui regulament și în cadrul procedurii de reprimire, de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentată de un solicitant care a părăsit acest stat membru înainte ca o decizie pe fond cu privire la prima sa cerere de protecție internațională să fi fost luată.
- 38 În primul rând, trebuie arătat că, în temeiul articolului 1 din Regulamentul Dublin III, acest regulament are ca obiect stabilirea criteriilor și a mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid.
- 39 Regulamentul Dublin III nu conține nicio normă care să se opună trimiterii unui solicitant către o țară terță sigură atât înainte, cât și după determinarea statului membru responsabil, acest regulament limitându-se la a stabili criteriile și mecanismele pentru determinarea statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională.
- 40 Astfel cum a subliniat guvernul german în ședință, articolul 3 alineatul (3) din regulamentul menționat, care nu conține nicio limitare în timp, prevede că orice stat membru „își rezervă” dreptul de a trimite un solicitant de protecție internațională către o țară terță sigură. Acest drept aparține, potrivit dispoziției menționate, „[oricărui] stat membru” și trebuie să fie exercitat „sub rezerva normelor și a garanțiilor prevăzute în Directiva [2013/32]”.
- 41 Pe de altă parte, reiese din considerentul (12) al Regulamentului Dublin III că Directiva 2013/32 ar trebui să se aplice în completarea și fără a aduce atingere dispozițiilor referitoare la garanțiile procedurale reglementate în temeiul acestui regulament, sub rezerva limitărilor în aplicarea aceleiași directive.

- 42 Astfel, în cadrul sistemului european comun de azil, din care fac parte integrantă Regulamentul Dublin III și Directiva 2013/32, conceptul de țară terță sigură poate fi aplicat de toate statele membre, indiferent dacă este vorba despre statul membru desemnat responsabil pentru examinarea cererii de protecție internațională în temeiul criteriilor care figurează în capitolul III din Regulamentul Dublin III sau despre orice alt stat membru, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din acest regulament.
- 43 În al doilea rând, în ceea ce privește mai precis articolul 33 din Directiva 2013/32, în lumina căruia instanța de trimitere ridică problema dreptului unui stat membru de a trimite un solicitant de protecție internațională către o țară terță sigură după ce responsabilitatea acestui stat membru pentru examinarea cererii respective a fost stabilită în conformitate cu Regulamentul Dublin III, trebuie constatat că acest articol, care vizează atenuarea obligației statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prin definirea cazurilor în care o astfel de cerere este considerată inadmisibilă, nu restrânge în niciun mod domeniul de aplicare al dreptului prevăzut la articolul 3 alineatul (3) din acest regulament de a trimite un asemenea solicitant către o țară terță sigură.
- 44 Utilizarea termenilor „[î]n afara cazurilor în care o cerere nu este examinată în conformitate cu Regulamentul [Dublin III]” la articolul 33 alineatul (1) din Directiva 2013/32 nu permite să se ajungă la o altă concluzie.
- 45 Astfel, acești termeni vizează cazuri care se adaugă celor prevăzute de regulamentul menționat, precum cel al transferului unui solicitant de protecție internațională către statul membru responsabil prevăzut la articolul 26 alineatul (1) din același regulament, în care cererile de protecție internațională nu sunt examinate. Astfel, termenii respectivi din directiva menționată nu limitează domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III.
- 46 În consecință, faptul că un stat membru a admis că este responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională în temeiul Regulamentului Dublin III nu se opune ca acest stat membru să trimită ulterior solicitantul către o țară terță sigură.
- 47 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de obligația rezultată din articolul 18 alineatul (2) al doilea paragraf din regulamentul menționat, potrivit căreia „statele membre se asigură că examinarea cererii este finalizată”.
- 48 Trebuie arătat în această privință că dispoziția menționată se limitează la a preciza anumite obligații ale statului membru responsabil, printre care cea potrivit căreia acestuia îi revine sarcina de a asigura că examinarea cererii de protecție internațională este finalizată, și nu vizează dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură.
- 49 Articolul 18 din Regulamentul Dublin III nu restrânge, așadar domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (3) din acest regulament, în special în privința unui stat membru care, în cadrul unei proceduri de reprimire, admite că este responsabil de examinarea cererii de protecție internațională prezentate de un solicitant care a părăsit acest stat membru înainte de adoptarea unei decizii pe fond în primă instanță.
- 50 O altă lectură a articolului 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III ar introduce o excepție de la articolul 3 alineatul (3) din acest regulament, lipsind statele membre care reprimesc un solicitant, în aplicarea articolului 18 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat, de dreptul de a trimite acest solicitant către o țară terță sigură. Or, nicio trimitere la o astfel de excepție nu este cuprinsă în articolul 3 alineatul (3) respectiv, iar această excepție nu poate fi justificată de niciunul dintre obiectivele urmărite de Regulamentul Dublin III.
- 51 Astfel, a interzice unui stat membru să exercite dreptul prevăzut la articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal ar avea drept consecință faptul că un solicitant care a fugit, fără a aștepta soluționarea definitivă a cererii sale, în alt

stat membru decât cel în care a introdus respectiva cerere s-ar afla, în caz de reprimire de către statul membru responsabil, într-o situație mai favorabilă decât cel care a așteptat finalizarea examinării cererii sale în statul membru responsabil.

- 52 O asemenea interpretare ar risca să incite resortisanții țărilor terțe și apatrizii care au depus o cerere de protecție internațională într-un stat membru să se deplaseze în alte state membre, dând naștere astfel unei circulații secundare pe care Regulamentul Dublin III urmărește în mod expres să o prevină prin instituirea mecanismelor și a criteriilor uniforme privind determinarea statului membru responsabil.
- 53 Ținând seama de considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III trebuie interpretat în sensul că dreptul de a trimite un solicitant de protecție internațională către o țară terță sigură poate fi exercitat de un stat membru și după ce acesta din urmă a admis că este responsabil, în aplicarea acestui regulament și în cadrul procedurii de reprimire, de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentată de un solicitant care a părăsit acest stat membru înainte de adoptarea unei decizii pe fond referitoare la prima sa cerere de protecție internațională.

Cu privire la a doua întrebare

- 54 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III trebuie interpretat în sensul că se opune trimiterii unui solicitant de protecție internațională către o țară terță sigură, în cazul în care statul membru care efectuează transferul solicitantului menționat către statul membru responsabil nu a fost informat, în cursul procedurii de reprimire, nici cu privire la reglementarea acestui din urmă stat membru aplicabilă trimiterii solicitanților către țări terțe sigure, nici cu privire la practica autorităților sale competente în materie.
- 55 În speță, instanța de trimitere menționează că reglementarea maghiară instituie o prezumție de inadmisibilitate a cererilor de protecție internațională introduse de solicitanți sosiți pe teritoriul maghiar din Serbia, considerată o țară terță sigură de această reglementare, și care nu au introdus o cerere de protecție internațională în această țară terță.
- 56 În acest context, trebuie arătat mai întâi că, în cadrul procedurii de reprimire, Regulamentul Dublin III nu impune statului membru responsabil o obligație de a informa statul membru care efectuează transferul cu privire la conținutul reglementării sale naționale în materie de trimitere a solicitanților către țări terțe sigure sau cu privire la practica sa administrativă în materie.
- 57 În această privință, trebuie constatat că reglementarea și practica naționale privind noțiunea de țară terță sigură nu au nicio incidență asupra determinării statului membru responsabil și a transferului solicitantului în cauză către acest stat membru.
- 58 În continuare, trebuie arătat că, deși Directiva 2013/32 impune, în temeiul articolului 38 alineatul (5), ca statele membre să informeze periodic Comisia despre țările terțe cărora li se aplică conceptul de țară terță sigură, aceasta nu obligă nicidecum statul membru responsabil, atunci când reprimește un solicitant, să informeze statul membru care efectuează transferul cu privire la reglementarea sa referitoare la țările terțe sigure sau cu privire la practica autorităților sale competente în această materie.
- 59 În sfârșit, trebuie să se constate că faptul că statul membru responsabil nu comunică statului membru care efectuează transferul informațiile referitoare la reglementarea sa privind țările terțe sigure și practica sa administrativă în materie nu aduce atingere dreptului solicitantului la o cale de atac efectivă împotriva deciziei de transfer și împotriva deciziei privind cererea de protecție internațională.

- 60 În ceea ce privește decizia de transfer, reiese din articolul 27 din Regulamentul Dublin III că solicitantul dispune de un drept la o cale de atac efectivă sub forma unui apel sau a unei revizuirii, în fapt și în drept, împotriva acestei decizii în fața unei instanțe naționale.
- 61 Or, în cadrul procedurii reprimirii unui solicitant, întrucât statul membru responsabil nu are obligația de a informa statul membru care efectuează transferul cu privire la reglementarea sa în vigoare care prevede o prezumție de inadmisibilitate a cererii de protecție internațională a solicitantului sosit pe teritoriul său dintr-o țară terță sigură, definită ca atare de această reglementare, absența unei astfel de comunicări nu poate aduce atingere drepturilor solicitantului.
- 62 În plus, în ceea ce privește decizia referitoare la cererea de protecție internațională, solicitantul dispune, în statul membru responsabil, de un drept la o cale de atac efectivă, în temeiul articolului 46 din Directiva 2013/32, în fața unei instanțe a acestui stat membru, care îi permite să conteste decizia bazată pe normele de drept național privind țările terțe sigure în temeiul, în funcție de situația sa individuală, al articolului 38 sau al articolului 39 din această directivă.
- 63 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III trebuie interpretat în sensul că nu se opune trimiterii unui solicitant de protecție internațională către o țară terță sigură, în cazul în care statul membru care efectuează transferul solicitantului menționat către statul membru responsabil nu a fost informat, în cursul procedurii de reprimire, nici cu privire la reglementarea acestui din urmă stat membru referitoare la trimiterea solicitanților către țări terțe sigure, nici cu privire la practica autorităților sale competente în materie.

Cu privire la a treia întrebare

- 64 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III trebuie interpretat în sensul că, în cazul reprimirii unui solicitant de protecție internațională, procedura de examinare a cererii acestuia trebuie reluată din stadiul în care a fost întreruptă de autoritățile competente ale statului membru responsabil.
- 65 În această privință, trebuie arătat, pe de o parte, că articolul 18 alineatul (2) al doilea paragraf din regulamentul menționat impune ca statul membru responsabil să se asigure că examinarea cererii de protecție internațională este „finalizată”. În schimb, acest articol nu impune unui asemenea stat membru să reia examinarea cererii de protecție internațională dintr-un anumit stadiu procedural.
- 66 Astfel, articolul 18 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul Dublin III, în măsura în care impune ca solicitantul să aibă dreptul de a solicita luarea unei decizii finale cu privire la cererea sa de protecție internațională, indiferent dacă în cadrul procedurii care a fost întreruptă sau în cadrul unei noi proceduri care nu trebuie să fie tratată ca o cerere ulterioară, urmărește să garanteze solicitantului o examinare a cererii sale care să îndeplinească cerințele pe care Directiva 2013/32 le prevede pentru primele cereri în primă instanță. În schimb, aceeași dispoziție nu urmărește nici să stabilească modul în care procedura trebuie să fie reluată într-o asemenea situație, nici să lipsească statul membru responsabil de posibilitatea de a declara cererea inadmisibilă.
- 67 Pe de altă parte, articolul 28 alineatul (2) ultimul paragraf din Directiva 2013/32 prevede în mod expres că statele membre pot permite autorității responsabile de examinarea în primă instanță a cererilor de protecție internațională să reia examinarea unei cereri din stadiul în care a fost întreruptă, fără însă a o obliga să procedeze astfel.

68 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III trebuie interpretat în sensul că, în cazul reprimirii unui solicitant de protecție internațională, nu impune ca procedura de examinare a cererii acestuia să fie reluată din stadiul în care a fost întreruptă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

69 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

- 1) **Articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid trebuie interpretat în sensul că dreptul de a trimite un solicitant de protecție internațională către o țară terță sigură poate fi exercitat de un stat membru și după ce acesta din urmă a admis că este responsabil, în aplicarea acestui regulament și în cadrul procedurii de reprimire, de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentată de un solicitant care a părăsit acest stat membru înainte de adoptarea unei decizii pe fond referitoare la prima sa cerere de protecție internațională.**
- 2) **Articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul nr. 604/2013 trebuie interpretat în sensul că nu se opune trimiterii unui solicitant de protecție internațională către o țară terță sigură, în cazul în care statul membru care efectuează transferul solicitantului menționat către statul membru responsabil nu a fost informat, în cursul procedurii de reprimire, nici cu privire la reglementarea acestui din urmă stat membru referitoare la trimiterea solicitanților către țări terțe sigure, nici cu privire la practica autorităților sale competente în materie.**
- 3) **Articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul nr. 604/2013 trebuie interpretat în sensul că, în cazul reprimirii unui solicitant de protecție internațională, nu impune ca procedura de examinare a cererii acestuia să fie reluată din stadiul în care a fost întreruptă.**

Semnături